

ייצוג רופא הנתבע ברשלנות רפואית ע"י עו"ד מטעם מבטוח

מאת: רם נועם*

כיצד צריך עוה"ד לנהוג במקרה האמור?

אם חובת הנאמנות של עוה"ד לרופא הנתבע גוברת - עליו לנהל את התיק עד תום, גם אם הדבר יהיה כרוך בהוצאות גבוהות לחברת הבטוח וגם תוך נטילת סיכון שבסופו של דבר המשפט יסתיים דווקא בכישלון הנתבע ובחיובו בפיצויים גבוהים. אם חובתו כלפי המבטחת גוברת - על עוה"ד לפעול לפי הוראותיה ולהתמקד בניסיון לצמצם את ההוצאות ככל האפשר ולהתפשר במהירות, בסכום צנוע ככל האפשר.

כידוע, שמו הטוב של הרופא והמוניטין שלו הינם "מנכסיו" החשובים ביותר וכל פגיעה בהם עלולה לגרום לרופא נזק קשה.

מאידך, מי שנושא בתוצאות הכספיות של התביעה נגד הרופא הינו המבטח ויש לו אינטרס לגיטימי לניהול ההגנה, באופן שיצמצם את סיכונו הכספי.

הח"מ סבור, כי כאן צריכים לבוא לידי ביטוי הכישורים המקצועיים של עוה"ד. על עוה"ד להפעיל את שיקול דעתו המקצועי, על סמך הידע והניסיון שלו ולעשות הערכה זהירה ונטולת פניות, של סיכויי הנתבע לזכות, אם ינוהל המשפט עד תומו ומנגד מה הסיכוי לסיים את התיק בפשרה נוחה. אם סבור עוה"ד, שלנתבע סיכויים נמוכים בלבד לזכות במשפט, הרי שמבחינה מקצועית אין כל טעם בניהול מאבק עיקש חסר תוחלת ועליו לנסות לשכנע את הרופא להסכים לנהל מו"מ לפשרה ולהסביר לו שזה למועשה גם האנטרס שלו, שכן לצד הסיכוי להסרת הכתם שדבק בשמו עם הגשת התביעה, קיים סיכון שיינתן נגדו פס"ד שיקבע את רשלנותו בצורה סופית ורשמית. כך ייזק שמו הטוב באופן חמור יותר.

היה והנתבע עומד על כך שהמשפט ינוהל עד תום, ניתן לומר שזו זכותו שהדיון ינוהל כך, אך ייתכן שזו זכותה של חברת הביטוח להתנער מכיסוי התביעה. במקרה זה על הרופא לממן מכיסו את ההגנה, בין בעזרת עוה"ד שהחל בטיפול מטעם המבטחת ובין בעזרת עו"ד אחר שימנה. אך יהיה עליו לקחת את הסיכון שאם יפסיד במשפט - יהיה עליו לשלם מכיסו את הפיצוי.

כאן יש לבחון את ההסכם בין הרופא לחברת הבטוח. יש מבטחים המסדירים מצב זה במפורש בתנאי ההסכם, וקובעים כי לחברת הביטוח הזכות לנהל ההגנה לפי שקול

במרבית המקרים שבהם מוגשות תביעות רשלנות נגד רופאים, מיוצגים הרופאים על ידי עורכי דין הממונים על ידי חברות הביטוח, שהתחייבו לכסות את הרופאים מפני תביעות מסוג זה.

עו"ד כאמור מגיש לבית המשפט יפוי-כוח מטעם הרופא הנתבע, אך בפועל פועל לפי הוראות החברה המבטחת. כלל מס' 2 של כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986 (להלן - "כללי האתיקה") מחייב עו"ד לייצג את לקוחו בנאמנות, במסירות, ללא מורא, תוך שמירה על הגינות וגו'.

נשאלת השאלה, מי הוא לקוחו של עוה"ד לעניין זה - הרופא אשר אותו הוא מייצג בבית המשפט? או שמא חברת הבטוח המשלמת שכרו ואשר תישא בתוצאות המשפט? או שמא שניהם?

כל עוד יש תמימות דעים בין הרופא הנתבע לבין החברה המבטחת לגבי הדרך הרצויה לניהול ההגנה, אין עוה"ד המטפל בהגנה נתקל בקושי. הקושי מתעורר כאשר עוה"ד מקבל הוראות סותרות מהרופא ומהחברה המבטחת.

כך למשל נתקל הח"מ, המטפל בתביעות כאלה, לעיתים קרובות, בדרישה של הרופא הנתבע להיאבק בכל דרך לטיהור שמו והוכחת חפותו. המשמעות הינה ניהול ההוכחות והגשת סיכומים, בניסיון לשכנע את בית המשפט שלא הייתה כל רשלנות מצד הרופא הנתבע וכי התביעה הינה חסרת בסיס ובלתי מוצדקת לחלוטין. מאידך, מבקשת החברה המבטחת לנהל מו"מ מהיר לפשרה ולסיים את ההתדיינות בתשלום פיצוי נמוך ככל האפשר ותוך הימנעות מעלויות גבוהות של ניהול המשפט.

כלל 14(א) של כללי האתיקה אוסר על עו"ד לייצג לקוח, או להמשיך בייצוגו, אם קיים חשש שלא יוכל למלא את חובתו המקצועית כלפיו, בין היתר, בשל התחייבות או חובת נאמנות שיש לו כלפי אחר. כלל 14 (ב) אוסר על עו"ד לקבל על עצמו לייצג צדדים בעלי אינטרסים מנוגדים באותו עניין.

למי חב עוה"ד נאמנות? כנראה שלשני הגורמים: הרופא והמבטחת.

* עו"ד רם נועם עומד בראש משרד המתמחה בייצוג נתבעים.

דעתה הבלעדי. יש ומוסכם מראש כי תהיה התחשבות ברצונו של הרופא בניהול ההגנה.

הח"מ נתקל במצב שבו בית המשפט "המליץ בחום" לרופא להתפשר בסכום מסוים. הח"מ סבר שהפשרה סבירה ושהסיכוי לשכנע את השופט לדחות את התביעה נמוך. הרופא סירב בכל תוקף ודרש ניהול ההוכחות. החברה המבטחת סירבה להמשיך לנהל התיק. הרופא הציע שהסכום שהחברה הסכימה לשלם - יינתן לו והוא יפנה לעו"ד משלו וייאבק בתביעה. המבטחת סירבה וטענה שלא חלה עליה חובה כזאת. בסופו של דבר הסכים הרופא לפשרה.

כדי להקטין את החשש של רופאים מפגיעה בשמם הטוב עקב הסכמה לשלם פיצויים בפשרה, מקובל להדגיש בהסדר הפשרה, שמדובר בהסדר לפני משורת הדין ומבלי להכיר בחבות משפטית כלשהי.

שנית - ניתן, במסגרת הפשרה, לגרום לדחיית התביעה ולקבוע חובת סודיות על הפשרה.

מי שמעיין בתיק בית המשפט יראה רק פס"ד הדוחה את התביעה נגד הרופא ולא יידע דבר על תשלום פיצוי הפשרה. כך לא תהיה כל פגיעה בשמו הטוב. כמו כן, ניתן לדרוש שמירה על סודיות במסגרת הסכם הפשרה.

יש הטוענים שהסדר כזה אינו ראוי והוא פוגע בזכות הציבור לדעת. אולם הח"מ איננו סבור שטענה זו מוצדקת, שכן מדובר בהסדר אזרחי כספי, בין תובע לנתבע, ואין לציבור זכות לדעת את פרטיו. וזאת להבדיל מהליכי משמעת נגד רופאים או הליכים פליליים - אשר בהם יש לציבור אינטרס לגיטימי לדעת את התוצאות.

מנגד, נתקל הח"מ ברופאים, החוששים מאוד מעמידה בחקירה נגדית בבית המשפט, כמו גם ממתן פס"ד שייקבע את רשלנותם ומפעילים לחץ כבד להתפשר בכל מחיר. בחלק מהמקרים סבר הח"מ, כי לנתבע יש סיכוי טוב שהתביעה תידחה, או שהתובע עמד על קבלת סכומים מוגזמים ועל כן לא ראה מקום לפשרה. המבטחת דרשה שהמשפט ינוהל עד תומו. נראה כי גם במקרה כזה זכותו של הרופא להימנע מאי הנעימות של המשך המשפט. אך במקרה כזה ניתן לומר כי הוגן לדרוש ממנו שהפשרה תשולם מכיסו.

הח"מ נתקל במקרה שבו הודגמה באופן מיוחד הבעייתיות של חילוקי דעות בין הרופא למבטחו. וזהו סיפור המעשה:

רופא הסכים לפשרה רק בתנאי שהתביעה תידחה בבית המשפט והתובע יתחייב בהסכם לא לגלות לאיש את דבר הפשרה. לאחר דחיית התביעה אך בטרם בוצע התשלום, פורסם דבר הפשרה בכלי התקשורת. מאחר ובתיק בית

המשפט לא צוין דבר מלבד דחיית התביעה, הסיק הרופא, כי התובע הפר את הסכם הסודיות וטען כי נגרם לו נזק כבד. הרופא דרש מהח"מ לא לבצע את התשלום, בטענה להפרה יסודית שגרמה לו נזק בשיעור העולה על סכום הפיצוי. החברה המבטחת רצתה לסיים את הפרשה ודרשה מעו"ד שיעביר לתובע את הכסף שכבר נמסר לו לצורך התשלום. המבטחת הודיעה לרופא, שעליו לתבוע בעצמו את התובע על נזקיו בנפרד, ע"י עו"ד שימומן על ידו. בלית ברירה פנה הח"מ לקבלת חו"ד מועדת האתיקה של לשכת עוה"ד.

ועדת האתיקה של לשכת עוה"ד, שנדרשה לעניין, קבעה שיש למלא את הוראת הרופא ולא להעביר את הכסף לידי התובע. יחד עם זאת קבעה הוועדה, כי על הח"מ להחזיר את הכסף למבטחת, אשר תוכל להעביר את כספי הפיצוי ישירות לתובע. אם היא רוצה בכך.

לדעת הח"מ, בעוד החלק הראשון של חוה"ד הוועדה מוצדק, הרי טעתה הוועדה בחלק השני, שכן המבטח פועל גם הוא בשירות המבוטח ואם זה איננו מעוניין בביצוע התשלום, יש לכבד רצונו. עם זאת, על הרופא לקחת את הסיכון שבסופו של דבר יהיה עליו לשלם מכיסו את הפיצויים, אם בית המשפט יחייבו לעשות זאת.

החלטת הוועדה, בחלקה השני, נכונה לדעת הח"מ רק במקרה שהמבטחת הייתה צד ישיב להסכם הפשרה. אם היא צד להסכם המחייב אותה ישירות בתשלום הפיצוי לתובע, זכותה לפעול על פי ההסכם, אם היא סבורה שאין הצדקה משפטית להימנע מביצועו.

במקרה האמור המבטחת לא העבירה את הכסף לתובע, שכן לא הייתה לה מחויבות ישירה לתובע. הח"מ התפטר מייצוג הרופא לנוכח חלוקי הדעות שנתגלו. הרופא שכר עו"ד משלו, שמתמודד עם ההליכים המשפטיים שהחלו בעקבות אי ביצוע התשלום. טרם ניתנה הכרעה משפטית בעניין זה.

לסיכום:

עורך דין המייצג רופא מטעם מבטח, חב חובת נאמנות הן לרופא והן למבטח. הוא יכול לפעול בניהול ההגנה מפני תביעות אחריות מקצועיות בעצה אחת עם הרופא והמבטח. היה ונתגלו חילוקי דעות מהותיים בין הרופא למבטח לגבי ניהול ההגנה - נראה שעל עוה"ד להתפטר מהייצוג, ועומדת לרופא הזכות להמשיך לנהל את ההגנה כראות עיניו. אך מנגד יש למבטח זכות להתנער מכיסוי התביעה וממימון ההגנה.

מן הראוי להסדיר מראש ובצורה מפורשת, בהסכם בין הרופא למבטח, כיצד יש לנהוג במקרים של חילוקי דעות כאמור.

